

Devlet;

- Amacı toplumsal düzenin, adaletin ve toplumun iyiliğinin sağlanması olan, belli bir toprak parçası üzerinde yerleşmiş insan topluluğuna dayanan ve bu toprak parçasındaki her şey üzerinde meşru otoriteye sahip siyasal bir örgütle donatılmış toplumsal bir organizasyondur.
- Dışarıda, içeride ve özellikle kendi vatandaşları üzerinde yaptırım gücüne sahip en büyük tüzel kişiliktir.
- Marksist görüşe göre yönetici sınıfın yönetilen sınıfı sömürmek için oluşturduğu siyasal bir üst yapı kurumudur.

Kapani'ye göre devlet;

- Belli bir ülke üzerinde yerleşmiş, zorlayıcı yetkiye sahip bir üstün iktidar tarafından yönetilen bir insan topluluğunun meydana getirdiği siyasal kuruluştur.

“Devleti Őimdiye kadar gören oldu mu?”

- lke
- İnsan topluluğu
- İktidar
- Siyasal düzen
- Ya da bunların toplamı mıdır?

Burdeau'ya göre;

- ***“Devlet, insanlar onu düşündükleri için vardır.”***

Devlet, kavramsal geçerliliğe sahip bir düşünce ürünüdür.

- ***“İnsanlar, insanlara itaat etmemek için devleti icat etmişlerdir”.***

Devlet, iktidarın kişisellikten sıyrılıp kurumsallaşmasıdır.

Devleti Öteki Toplumsal Örgütlerden Ayıran Temel Özellikler

- En büyük yaptırım gücüne sahip oluşu
- Vatandaşların zorunlu üyeliği
- Yasal ve meşru olarak ceza verme yetkisi

Devletin Ögeleri

1. İnsan topluluğu (Beşeri unsur): Belli bir insan topluluğu olmadan herhangi bir topluluk devlet olamaz.
2. Ülke (Toprak parçası, Vatan, Egemenlik alanı): İnsanların yaşadığı, sınırları belirli bir toprak parçasının olmasıdır.
3. Hükümet ya da siyasi otorite: Örgütlenmiş siyasal bir iktidarı ve bu iktidarı kullanan organları, kurum ve kuruluşları, kısaca hukuk düzeni ve hukuksal yapısı olmayan topluluklar devlet sayılmaz.

Devletin Kaynağına İlişkin 5 Görüş

1. **İlahi Hukuk Teorisi:** Devlet tanrı tarafından yaratılmıştır. İnsanları yönetme yetkisini, bilgi beceri ve yeteneğini, belirli kişi ya da gruplara vermiştir.
2. **Aileyi Devletin Temeli Sayan Görüş:** Devlet Adem ve Havva'nın oluşturdukları aile temeline dayanır.
3. **Çatışan ve Uzlaşan Çıkarlar Teorisi:** Bir devletin doğması ve oluşması için yoğun bir toplumsal ilişkiler karmaşasının ve zamanla da düzenin olması gerekir.

4. **Toplumsal Sözleşme Teorisi:** İnsanlar toplum halinde yaşamaya geçiş sırasında toplu halde yaşamamanın kurallarını ana hatlarıyla belirleyerek aralarında toplumsal bir sözleşme yapmışlardır. (Rousseau)
5. **Devleti Kuvvete Dayandıran Görüş:** Devlet, kuvvetlinin zayıfı ezmesi sonucu doğmuştur. (Oppenheimer)

Bugünkü anlamı ve bugünkü unsurlarıyla devlet;

- 15. ve 16. yüzyıllar içinde
- Ortaçağın sonlarında Yeniçağın başlarında
- Avrupa'da feodalitenin çöküşü ve
- Kilisenin siyasi nüfuzunun kırılışı ile birlikte ortaya çıkmıştır.

Ulus Devletin Unsurları

- Belli sınırlar içinde yerleşmiş bir insan topluluğu
 - İstikrarlı bir siyasal örgüt
 - Kurumsallaşmış bir iktidar
- ** Ulus devlet, dağınık ve çatışan otoriteler arasında bölünmüş olan insanları, ülke ve millet kavramları etrafında toplayan bir kuruluştur.

Devletin Tüzel Kişiliği

- Devletin sürekliliğinin temelini oluşturan ve yöneticilerin statülerini belirleyen hukuksal kavram.
- ** Devleti oluşturan insanlar, yöneticiler, hükümetler, rejimler değişebilir. Fakat bu değişimler, devletin varlığını etkilemez.
- *** Yöneticiler iktidar üzerinde kişisel hak sahibi değildirler. Sadece devletin organı olarak kendilerine hukuk tarafından tanınmış olan yetkileri kullanırlar. (Hukuk devleti yaklaşımının özü)

Devlet Türleri

1. Yapıları Bakımından Devletlerin Kümelendirilmesi:

- A. Basit yada Üniter Yapılı Devletler:**
Siyasi iktidar tek elde toplanmıştır.
Yasama (meclis), yürütme (hükümet) ve yargı (bağımsız mahkemeler, yüksek yargı kurumları) organlarının tek olduğu devlet biçimidir.

B. Birleşik Yapılı Devletler: Birden çok üye devletten ya da eyaletten oluşur. Devletin yasama-yürütme ve yargı organları federal ve eyaletler düzeyinde birden çoktur. (ABD, Rusya Federasyonu, Federal Almanya vb.)

2. Bağımsızlıkları Bakımından Devletlerin Gruplandırılması

- A. Bağımsız Devletler:** Herhangi ikinci bir devletin kontrolünde, korumasında olmayan ya da uluslar arası kuruluşlarda başka devletlerce temsil edilmeyen devletlerdir.
- B. Bağımsızlıkları Kısıtlı Devletler:** Devletler hukuku bakımından birtakım kısıtlamalara, sınırlamalara ya da bazı özelliklere sahip devletler.

Bağımsızlıkları Kısıtlı Devletler

- 1. *Koruma Altındaki Devletler:*** Uluslar arası ilişkilerin yürütülmesinde koruma (Örn: Monaco-Fransa)
- 2. *Tabi Devlet:*** Federal yapılı bir devlete üye iken, kısmi bir bağımsızlık kazanmış ancak ayrıldığı devletten tamamen kopmamış devletler (Virgin adaları ve Bermuda Birleşik Krallığa tabi, Kanarya adaları İspanya'ya tabidir)

3. Sürekli Tarafsız Devlet: Uluslar arası kurallar çerçevesinde savaş yetkisinin olmadığı, siyasi-ekonomik-askeri hiçbir örgüte üye olmayan devletler. (İsviçre)

4. Manda Altındaki Devlet: Kendi kendisini yönetme olgunluğuna kavuşuncaya kadar başka bir devletin yönetimi altındaki devlet (1. Dünya Savaşından sonra Suriye ve Lübnan'ın Fransız mandasına girmesi vb.)

Devletlerin Tanınması

1. **Hukuksal Tanıma**: Yeni devletin devlet olarak tanındığı ilan edilmeden ve onunla diplomatik ilişkiler kurulmadan önce bazı ticari ilişkiler içine girilmesidir.
2. **Siyasi Tanıma**: Bir toplumun devlet olduğunun öteki devlet ya da devletlerce resmen tanındığı ilan edilerek onunla diplomatik ilişkilerin kurulmasıdır.

Yararlanılan Kaynaklar

- Ali Öztekin, Siyaset Bilimine Giriş. Siyasal Kitabevi.
- Münci Kapani, Politika Bilimine Giriş, Bilgi Yayınevi.